

כלי מחקר זה נלקח מתוך מאגר כלי המחקר של קרן שלם התומכת במחקר שמטרתו שיפור איכות החיים של אנשים עם מוגבלות והסובבים אותם.

כלי המחקר הינם גרסאות אשר נעשה בהן שימוש על ידי החוקרים עצמם ולכן יתכנו אי התאמות בין פרטי הכלי המקורי לבין הפרטים המתוארים במאגר.

כל המעוניין להשתמש באחד מכלי מחקר מתבקש לפנות לחוקר שערך את המחקר הרלבנטי ולוודא את אישור השימוש בכלי מבחינת זכויות יוצרים.

לקרן שלם אין זכויות על הכלים המוזכרים באתר זה.

שם הכלי: שאלון תמיכה חברתית נתפסת (MSPSS) (Scale of Perceiver Social Support)

פותח בשנת: 1988, על ידי: זימט, דהלם, זימט ופנלי (Ziment, Dahlem, Ziment and Fanley, 1988)

תורגם לעברית בשנת: 1995, על ידי: סטטמן (1995). תרגום נוסף: קרונפלד (2000).

|   |                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | מטרת הכלי        | לבדוק את תפיסתו הסובייקטיבית של האדם לגבי מידת התמיכה החברתית העומדת לרשותו, משלושה מקורות - משפחה, חברים ואחרים משמעותיים                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 2 | סוג כלי המחקר    | שאלון                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 3 | אוכלוסיית היעד   | הורים לילדים עם נכות התפתחותית או מבוגרים עם נכות התפתחותית                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 4 | אופי הדיווח      | דיווח עצמי                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 5 | מבנה הכלי        | השאלון כולל 3 מקורות תמיכה:<br>1. משפחה - כולל פריטים: 3,4,8,11. היגד לדוגמא: "משפחתי מנסה באמת לעזור לי".<br>2. חברים - כולל פריטים: 6,7,9,12. היגד לדוגמא: "יש לי חברים אותם אני יכולה לשתף בבעיותי".<br>3. אחרים משמעותיים - כולל פריטים: 1,2,5,10. היגד לדוגמא: "יש אדם קרוב לי, הנמצא כאשר אני נזקקת לו".<br>מהשאלון הופקו שלושה מדדים על פי ממוצעי הפריטים בכל גורם, כך שטווח הציון בין 1 ל 7. ככל שהציון גבוה יותר כך עולה מידת התמיכה החברתית והמשפחתית הנתפסת. |
| 6 | סוג סולם המדידה  | התשובות הוערכו ע"פ סולם ליקרט בן 7 דרגות, כאשר (1) - לא מתאים במידה רבה מאוד. עד (7) - מתאים במידה רבה מאוד.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 7 | סוג הפריטים בכלי | דירוג                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 8 | אורך הכלי        | יש גרסא עם 12 פריטים ויש עם 10 פריטים                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

|    |         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----|---------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 9  | מהימנות | <p>בדיקת הכלי בשפה האנגלית, מצביעה על עקיבות פנימית גבוהה (<math>\alpha=0.85</math>) עד (<math>\alpha=0.91</math>) לשלושת מרכיבי התמיכה וכן על מהימנות גבוהה במבחן החוזר (<math>r=0.85</math>) עד (<math>r=0.88</math>). במחקר של סטטמן (1995), בשפה העברית, נמצאה עקיבות פנימית גבוהה לתתי הסקאלות. תת סקאלה משפחה: <math>\alpha=0.93</math>, תת סקאלה חברים: <math>\alpha=0.91</math>, תת סקאלה אדם משמעותי אחר: <math>\alpha=0.91</math>. במחקרה של פיישר (1999) נבדקו מהימנות ותקפות הכלי לפי שלושת מקורות התמיכה השונים, ונמצאה עקיבות פנימית גבוהה בכל אחת מן הקטגוריות: תמיכת משפחה נמצאה <math>\alpha=0.80</math>, תמיכת חברים נמצאה <math>\alpha=0.83</math>, תמיכת קרובים נמצאה <math>\alpha=0.86</math>.</p> <p>מקדם המהימנות הפנימית כפי שנמדדה על-ידי קרונפלד (2000) היתה 0.96 (אלפא של קרונברך) ובמחקר של פינדלר (2009) היתה 0.92.</p> <p>כהן לוינסון (2004) ציינה במחקרה כי בהתאם ליכולתם של הנחקרים, צומצם סולם הליקרט בשאלון זה, ל-3 תשובות אפשריות כך ש-1 מסמל אי הסכמה, 2 מסמל הסכמה חלקית ו-3 מסמל הסכמה רבה. העקיבות הפנימית של שלוש תתי הסקלות נמצאה: משפחה: <math>\alpha=0.87</math>, אדם משמעותי: <math>\alpha=0.90</math>, חברים: <math>\alpha=0.86</math>.</p> |
| 10 | תקיפות  | <p>במחקר של חודטוב (2001) נעשה ניתוח גורמים מסוג PRINCIPAL COMPONENTS במטרה לבדוק האם ניתן לבחון את השאלון לפי עולם תוכן. בניתוח זה נמצאו שלושה גורמים המסבירים 83.1%. טעינות הפריטים השונים על שלושת הגורמים מוצגת במחקר.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

#### רשימת מחקרי קרן שלם אשר עשו שימוש בכלי:

| מק"ט | שם המחקר                                                                                                                                                                                                                       |
|------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 513  | <a href="#">אדם לילך (2001). רמת הדחק של אמהות אומנות לילד עם פיגור שכלי והקשר שלה למשאביון האישיים. אונ' בר אילן. תואר שני. מנחה: ד"ר פורטוביץ דוד.</a>                                                                       |
| 505  | <a href="#">חודטוב בתיה (2001). הקשר בין תחושת העצמה של הורים לילדים עם צרכים מיוחדים בגיל הרך לבין מידת מעורבותם והשתתפותם במסגרת חינוכית. אונ' בר אילן. תואר שני. מנחה: ד"ר יצחקי חיה.</a>                                   |
| 527  | <a href="#">כהן-לוינסון דיצה (2004). השפעת מערכת התמיכה הבלתי פורמלית על הזדקנות מוצלחת של אנשים עם פיגור שכלי. אונ' חיפה. תואר שני. מנחה: ד"ר דובדבני אילנה.</a>                                                              |
| 31   | <a href="#">פינדלר ליאורה (2009). חווית הסבות בקרב סבים וסבתות לילדים עם/וללא נכות אינטלקטואלית.</a>                                                                                                                           |
| 570  | <a href="#">יעקובי קליין איילת (2011). תחושת הצמיחה האישית והאושר הסובייקטיבי של אימהות לנוכח נכויות התפתחותיות שונות של ילדן - תרומתן של התקשרות, תמיכה חברתית ותחושות אשמה ובושה. אונ' בר אילן. מנחה: ד"ר פינדלר ליאורה.</a> |

# שאלון תמיכה חברתית ומשפחתית MSPSS

(1988) Ziment, Dahlem, Ziment and Farley

אנו מבקשים לדעת מהי הרגשתך לגבי המשפטים הבאים. קרא/י כל משפט וציין/י באיזו מידה הוא מתאים להרגשתך ברגע זה. התשובות האפשריות הן מ 1 עד 7 כאשר הספרה 7 מציינת התאמה רבה מאוד של המשפט להרגשתך, והספרה 1 מציינת אי התאמה רבה מאוד.

| מתאים<br>במידה<br>רבה מאוד | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | לא מתאים<br>במידה רבה<br>מאוד                                 |
|----------------------------|---|---|---|---|---|---|---|---------------------------------------------------------------|
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |                                                               |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 1. יש אדם קרוב לי הנמצא בקרבתו כאשר אני נזקק/ת לו             |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 2. יש אדם קרוב שאני יכול/ה לשתף בצער ובשמחה.                  |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 3. משפחתי מנסה באמת לעזור לי.                                 |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 4. אני מקבל/ת ממשפחתי את העזרה והתמיכה הרגשית שאני זקוק/ה לה. |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 5. יש אדם קרוב אלי המהווה לגבי מקור עידוד ממש.                |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 6. חברי מנסים באמת לעזור לי.                                  |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 7. אני יכול/ה לסמוך על חברי/ חברותי כאשר מתעוררות בעיות       |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 8. אני יכול/ה לשוחח על בעיותיי עם משפחתי.                     |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 9. יש לי חברים/ות שאותם אני יכול/ה לשתף בשמחתי ובצערי.        |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 10. יש אדם קרוב לי שרגשותיי חשובים לו.                        |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 11. משפחתי מוכנה לעזור לי לקבל החלטות.                        |
|                            | 7 | 6 | 5 | 4 | 3 | 2 | 1 | 12. אני יכול/ה לדבר על בעיותי עם חברי.                        |